

Élő budai hagyomány „de anno 1718.”

Tévedne az, aki azt hinné, hogy motor-zugásosra racionalizálódott, technokratizálódott mai életünk minden ódon hangulatu hagyományt elsöpört. Az élet valóban motortempóban robajlik, de ime: a budai Fő-utca mellett, a „Bécsibusz” zugása mellett felzendül a csendes Kaesa-utcában egy régi-régi budai hagyomány, mely 1718 március 17-e óta éli a bájos, régi polgárszokások életét. Ez a hagyomány a Kaesa-utca névadója, a XVIII. századi eredetű Arany Kaesa serméről vendégfogadó cégére tövén áll a maga életét, mint ez az alábbiakban olvasható. A hagyomány szebb lesz, ha rámutatunk a kezdetére, mely az egykori Buda Királyi Szabad Város egykori Nemes Tanácsának jegyzőkönyvében 1718 március 17-i dátum alatt olvasható.

Ezen a szép, régi tavaszi napon ugyanis a nemes budai Tanács intézményesítette az aggok, betegek és szegények táplálkozását szolgáló ősrégi seres ajándék szokását, melynek adatai ott vannak minden régi városunk számadáskönyveiben. A budai Nemes Tanács ugyanis a „Poveretto”, a „Szegényke” Assisi Szent Ferenc fia szegénysztala számára a budai Ferences pátereknek, illetőleg a horvát-magyar származású Pater Karakith Lukás főtisztelendő grádiánus uram címére tizenkét hordó budai tavaszi sert küldött. A sert az 1711-ben épült budai Vizivárosi Serfőzőház főzte. Ez ott volt a későbbi budai Három Nyul Kaszárnya felkén, a régi Ót Pacsirta (ma Csalogány-) a Fő-utca, a régi Alsó Sárca (utóbb Gyorskoosi-) és a Mészáros (utóbb Vitéz-) utcák között, az egykoru és mai Arany Kaesa-vendégfogadó közelében.

A szóbanlévő tanácsi határozat 1718 március 17-én szóról-szóra ezt mondja: „Még ha több sert kérne is a főtisztelendő Conventus, azt is megadnánk, jól tudván, hogy a Magasságbéli milyen szeretettel fogadja azt, ha mi Szent Ferenc fiait gyámolítjuk. Ezért tehát egyelőre folytatólagosan tizenkét hordó sert küldünk a főtisztelendő uraknak, városunk sorsát a Ferencrendi Atyák szent könyörgéseibe ajánlva.” 1718-tól kezdve mindig megújította a seres ajándékot a Nemes Tanács, 1726 július 15-én a ferencesek nagy rendi ünnepére, Portiuncula vasárnapjára, augusztus 2-ára azt meg is tetézte. A budai ferencesek nagy bucsu keretében ülték meg ezt az ünnepet.

Nos: ezt a kegyes szokást évről-évre az Arany Kaesa vendégfogadó fogadómesterei folytatják a régi budai várostörténeti polgárhagyomány alapján. Az Arany Kaesa falán e sorok írója eszméi tervei szerint Haranghy Jenő festőművész tanár freskója örökíti meg e jelenetet. A régi serfőzőház emléket a Székesfővárosnak felajánlott emléktábla örökíti meg a ház falán.

A szegények serét a budai serfőzőmesterek a XVII. századvég óta adták a budai szegény-ispotályoknak. 1705. december 16-án a budai kuruejárás okozta bajok hatása alatt a budai serfőzőmesterek arra kérték a Nemes Tanácsot, mentse fel őket e kötelelem alól, de a Nemes Tanács — mint ezt a magyar serfőzés történetéről szóló munkámban megírtam — ezt felelte a háboru szülte kérésre: „Az Isptálynak igen nagy szüksége vagyon az serre!”

Mind ezt nem e sorok írója írta, hanem az Élet írta, akit Honoré de Balzac nevezett a legkiválóbb írómasternek. E történet a régi budai élet írta, e sorok írója csak kiírta az élet ama nagy könyvéből — a régi budai életből —, melynek Budai Királyi Szabad város egykoru protocolumai a letéteményesei.

Várostörténeti polgárhagyományokért tehát nem megyünk a szomszédba, van nekünk olyan magyar városi polgárhagyományunk, mint akármelyik régi európai városnak. E sorok írója tehát a fentieket a Dickens, az Anatole France, a Jacobsen és George Rodenbach kalamárísába mártott pennával írta meg régi pest-budai polgárhagyományul, hogy hírdessék a költő sorait: „El magyar, áll Buda még!” Isten áldja a régi budai magyar hagyományt.

Dr. Bevilacqua-Borsody Béla.

Budapestre vonatkozó újságcikkek			Osztályozás		
Szerző:	Bevilacqua-Borsody Béla		Tárgy	640.24	
Cím:	Élő-budai hagyomány		Hely	Arany Kaesa serméről	
Forrás:	?		Idő	1718.	
(Hely)	(Idő)	(Köt. v. füz.)	(Oldal)	Helyszám	